

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 26—
za en mesec . . . " 2-20
za Nemčijo celoletno . . . 29—
za ostalo inozemstvo . . . 35—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24—
za en mesec . . . " 2—
V upravi prejemam mesečno . . . 1-70

Sobotna izdaja:

za celo leto 7—
za Nemčijo celoletno . . . 9—
za ostalo inozemstvo . . . 12—

SLOVENEK

Inserati:

Enostolpna petstvrsta (72 mm):
za enkrat po 18 v
za dvakrat " 15 "
za trikrat " 13 "
za vožkrat primeren popust.

Poročna oznamila, računal, osmislilce itd.:
enostolpna petstvrsta po 2 vln.

Poslano:

enostolpna petstvrsta po 40 vln.

Izhaja vsak dan, izvenredno ne-
delje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga Vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne branilnice avstrijske št. 24.797, ogrsko 28.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Z goriškega bojišča.

Iz zadnjih bojev za Doberdob.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Ob soški fronti, 27. julija 1915.

Cunjasto nebo je ležalo nad Krasom in sipalo tanke, poševne trakove dežja na razbeljeno skalovje. Težke, umazane plah-
te oblakov so se valile po kotlinah in zbrisale ostre silhuete čeri, raztrganih pobočij in skalnatih vrhov. Pritlikavo brinjevo grmičevje se je stiskalo med skalovje in v majhnih borovih gozdičih je šumelo. Veter je kuštral zelene šope mladih jablan ob bel, v mehkih linijah se vzpenjajoči cesti, ki je izginjala za valovitimi hribočki.

Skozi to, v vetru in dežju divje se zvijajočo pokrajino smo korakali. Globoko sklonjeni, zaviti v plašče, molče, molče. Trdo udarjanje naših podkovanih čevljev ob trdo cesto se je združilo s šumenjem dežja v ritmično, monotono pesem. Trudno so ležale naše misli v trudnih srcih. Tiho je korakala četa za četo in se vila po cesti na planoto. Le tupatam je zažvenketala sablja, je zazvenela lopata ob bajonetu, je zapeketal mimo konj. Zdajpazdaj smo pogledali vsi kakor na povelje na milnike ob cesti in računali: še deset, še sedem kilometrov do cilja, kjer se spočijemo in presušimo.

Dež je ponehaval. Oblaki so se dvigali, trkali in se valili naprej proti vzhodu. Pokrajina je ostajala pred nami kakor v reliefu v vedno jasnejših obrisih. Zagledali smo kraške vasi z nizko cerkvijo in benečanskim stolpom, pokrite po dolinah, naslonjene na pobočja. Pod nami so se odpirale male okrogle kotline s črnordečo zemljo, z malimi žitnimi in turščinimi njivami.

V dalji je zamolklo grmelo. Vmes je padel kratak, jednat pok iz puške, na zahodu so vstajali iz raztrganih robov stebri dima. Pred nami se je počasi premikala dolga kolona. Rdeči fesi so se zibali nad obloženimi konji: Bošnjaki so peljali tren.

Končno vender zagledamo naš cilj: vas, razlito po pobočju kamenitega kraškega hriba. Onstran vasi že stoje naše rezerve, skrite v okrogli grapi, v katero dere med skalovjem v potokih voda.

Polegli smo pod borovce, postavili straže, se okrepčali in zaspali kot ubiti.

Pozno jutraj so nas zbudili. Solnce je že pripekalo z neba. Čist, prozoren zrak je ovijal kraško ohribje, prepleteno s kame-
nitimi, belimi ograjami, posejano s krevljastim hrastovjem in nizkimi borovci. Pod nami je ležala vas, vasa čista in bela v jutranjih solčnih žarkih. Globoko v dolini onstran hriba je blestela Soča, ki je bila silno narasla od deževja. Na njenem desnem bregu se je raztezala rodovita Furlanska nižina in se vzpenjala polagoma na Brda, kakor da bi jih hoteli priviti nase. Tam daleč na zapadu je jasno rezal obzorje gorski pas Karnskih alp z navpičnimi, strmimi stenami.

»Alam! Pripraviti se za odhod! Dva voda prve kompanije v rezervo, dva zaseda-
deta jarke na višini . . .!«

V hipu smo se razvrstili.

»Naprej!« sem poveljeval drugemu vo-
du in odpeljal svojih 60 mož po skalnih ste-
zah na postojanko v rezervo. Pred nami je ležala v rojni črti honvedska kompanija, mi pa smo polegli med grmičevje in ska-
lovje, iz katerega je puhtela duševna sopa-
ra. Približno dve uri smo ležali tu in se pe-
kli na vročih kraških kamnih in v žgočem
kraškem solncu. Vode nič. Dva moža sta
omagala, a zganiti se nismo smeli, ker je
laški aeroplan neprenehoma prežal nad
nami.

Začul se je glas:

»Gospod praporščak 1. voda!«

»Tukaj!«

K meni se je priplazil po trebuhu med
razbitimi škori in ostrimi, visokimi skala-
mi ordonanc in mi izročil povelje.

»Zasedite vrh št. . . ! Pridejo nove re-
zerve!«

A z mesta nismo mogli: nad nami je
še vedno visel aeroplan in se vrtel okoli
svoje osi. Očividno je sumil da so tu kri-

te rezerve. Nestrpno smo čakali, kdaj od-
pluje. Kazalec na moji uri se je pomaknil
že za deset, dvajset minut, pol ure naprej
in aeroplan je še vedno mirno plaval nad
nami. Mučno je bilo to čakanje.

Tedaj sem ukazal patrulji, naj se po-
mika na levi strani hriba nazaj. Hotel sem
namreč zvoditi opazovalca na napačno
smer. In posrečilo se mi je: iz letala so
opazili patruljo, spremenili smer in kmalu
nato je odplul laški aeroplan hitro proti
Furlaniji. Počakali smo še, da se nam je
patrulja zopet pridružila in kriti s kameni-
timi ograjami in nizkim hrastovjem smo se
splazili na odkazano postojanko.

Komaj smo se tu dobro ustalili, že so
otvorili Lahi na kraj, kjer smo ležali prej,
strašen artiljerijski ogenj. Granato za gra-
nato, šrapnel za šrapnelom. A mi smo se
iz dobrega kritja smejali in brili norce iz
Lahov, ki smo jih na tako preprost način
spelali na led. Poldruho uro so obsipavali
prazni prostor s šrapneli, potem je bil mir
do večera.

V mraku so nam prinesli menažo, mla-
di kraški fantičji pa vode. Voda! Kaj men-
aža! Deset dni bi ne jedli ničesar, samo da
bi imeli vode, vode! Kot žejni psi smo pla-
nili vsi naenkrat k škafo in pili, pili . . .

Okrepčani smo zopet polegli po suhi
travi in kamenju in šaljivi Dunajčanje so se
začeli zabavati s fantičji. Kar objemali bi
jih! Bogve kod so se plazili po skalah, po
grapah, v vedni nevarnosti, da prileti gra-
nata ali šrapnel! Bogve, kako so pazili, da
ne razlijejo niti kapljice vode, ker vedo,
kako žge v grlu suhi kraški zrak in vode
ni in ni! Zdaj so se zadovoljno smehljali v
našem jarku med našimi vojaki in se igrali
z njimi! Ti zlato slovenski srce!

Tako je mirno potekel ta večer pod
gorečo zarjo zahajajočega solca, ki je kot
velikanski žaromet tipalo z rožnatimi tra-
kovi po razžarjenih kraških skalah.

Noč je legla na zemljo. Južna, sanja-
va, zvezdnata noč. Vse mirno je bilo. Vas
pod nami je že zaprla trudne oči in črički
so se oglašili s polj v globini. V ozadju ne-
kje so se oglašili zamolklo naši možnarji:
zapazili so premikanje sovražnih čet.

»Zbirajo se!« so si šepetali moji ljudje.
Pomnožil sem straže in jih razposlal
nizko pod hrib.

Ležali smo in čakali. Nad nami so mig-
ljale zvezde kot žareče cvetice na črnem,
brezmejnem travniku. Širok trak žarometa
je prerezal zdajpazdaj nenadoma temo,
magična luč je švignila po skalovju nad
nami. Nato zopet tema.

Izza skale je stopil star črnovojniški
četovodja.

»Gospod praporščak gredo!« je šepet-
nil.

A slišali so ga vsi.

»Gredo, gredo!« je šlo od ust do ust.

»Pripravite se za boj!« sem zaukazal
in telefoniral v ozadje, da se bliža sovraž-
nik.

Dve raketi sta švigili preko nas na
pobočje pod nami in ga žarko razsvetlili:
iz temnega naročja borovega gozda se je
izvila dolga črna kača: laška kolona. Za
nami so nenadoma zažrmeli topovi in ob-
suli gozd in zadnje vrste z uničujočim og-
njem šrapnelov.

Prve laške vrste so prodirale narav-
nost proti moji postojanki. Kakih dvesto
korakov pred nami so se hipoma razvrstile
v dolgo, gosto črto, iz katere je prodril gro-
mek klic:

»Brüder, nieder die Waffen!«

Honvedski častnik na moji levi pa je
zaklical:

»Abasso! Hura!«

In črta honvedov se je pomaknila v
razdaljo 50. korakov od laške črte, ki se je
vedno bolj gostila, kajti borov gozd je blju-
val neprestano nove čete.

Videl sem, da je skrajni čas za napad.
Telefoniral sem častnikom na desni in le-
vi, naj prodiramo. Pritrdila sta.

»Naprej!« sem zaklical.

»Hura!« je zavpil star četovodja.

»Hura! Hura!« se je odzvalo od leve
in desne v noč.

Krčevito smo stisnili puške in z nasa-
jenimi bajoneti smo se spustili po hribu na-

vzdol proti sovražniku, ki je strmel in —
čakal. Sele, ko smo mu bili deset korakov
pred, je začel streljati. Nič zato!

»Naprej! Naprej! Juri!«

Par orjaških skokov in že smo zadirali
bajonete v laška telesa, že je brizgala gor-
ka kri po obleki, po obrazu, po rokah. Že
so rezali pretresljivi klici ranjencev nočno
tišino. Razvila se je strašna borba moža z
možem. Zažvenketal je bajonet ob bajone-
tu, po glavah so treskala puškina kopita,
po licih so bile železne pesti, po tleh so se
zvijala trupla. Nevzdržno kakor plaz so
valili naši fantje laško črto preko čeri, skal
in trupel v dolino. Lah so se umikali v re-
du, dokler ni naenkrat nastalo neko giba-
nje v njih:

»Ne v smrt! Nazaj!« je nekdo zaklical
in zbežal. In za njim je vržl drugi puško
proč in tretji, četrti . . . stoti. Stal sem na
skali in streljal za njimi. Pod menoj je ležal
ranjen laški stotnik. Videl sem njegov okrv-
avljen obraz. Z levico je pritiskal na prsi,
iz katerih je curljala kri, z desnico je po-
nujal našemu saniteju zlato uro in prosil
s tihim glasom malo vode. Naš sanitejec se
je sklonil k njemu, nastavl steklenko na
usta, mu spravil uro zopet v žep in ga ne-
sel k obvezovalšču.

»Angelo mio! Angelo mio!« je še še-
petnil stotnik in se onesvestil.

Daleč doli pa so bežali Lah, razbiti in
uničeni, sekani od naših bajonetov, preko
kupov mrtvecev in letali kot blazni na vse
strani; pod naše žične ograje, pod ogenj
strojnih pušk, v lastne rezerve, a mi smo
jih kot besne podili, prebadali in bili, do-
kter niso prišli v varno kritje lastnih jar-
kov . . .

»Taki so boji na Doberdobu,« mi je
rekel prijatelj praporščak. »In ko čitamo
potem v listih o laških porazih na dober-
dobski planoti, smo veseli v zavesti, da
smo tudi mi storili svoje delo pri tem.«

Spomenik slovenske zvestobe na južnem bojišču.

Domači črnovojniški pešpolk št. 27.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Ljubljanski črnovojniški pešpolk št. 27
je pokazal, da nima v svoji sredi samo hra-
brih bojevnikov, marveč tudi da ima si-
nove, katerim bojne grozote niso vzele ve-
selja do ustvarjanja večno lepih umetni-
ških del.

V spomin, da je bil naš črnovojniški
pešpolk udeležen v silnih bojih proti na-
šim sovražom na jugu, še bolj pa v znak,
udačnosti in zvestobe do monarhije in vla-
daria, postavil je ob meji proti Srbiji in
Črnigori močeno spomenik v obliki av-
strijskega dvoglavega orla, kateri zre z
močeno visočino na sovražno stran, pod
njim pa se razprostirajo v kraljevski po-
nižnosti griči in doline divne bosanske de-
žele . . .

Spomenik je delo domačega akade-
mičnega kiparja Urbanije, ki služi
kot računski podčastnik v polku. Umetni-
na je iz umetnega kamena in kolosalnega
obsega.

Na približno 2 metra visokem iz bo-
sanskih skal zgrajenem podstavku sedi
dvoglavi avstrijski orel, eno glavo obrnje-
no proti Črnigori, druga pa bistro gleda
proti Srbiji. Napol razprte perutnice, ki
merijo v premeru do 7 metrov, ima pri-
pravljene za drzen, takojšen polet v da-
ljava. Karakterističen izraz oči, oblika te-
lesa, perje, perutnice, vse je umetniško iz-
vedeno.

Če pa pomislimo, da je bilo treba iz-
delovati spomenik pred sovražnikovimi
očmi, v večni negotovosti, brez priprav-
nih sredstev — umetnik si je moral sam
izdelati orodje za vpodabljanje — da je
bilo treba z velikimi težavami dovažati in
dobavljati skromen material, potem za-
bodo delo še večjo in pomembnejšo vred-
nost, ki stavlja polk, posebno pa njegove-
ga plemenitega poveljnika, ki je s pravim
in idealnim razumevanjem modernega vo-
jaka pomagal oživitviti ta dokument pa-
triotičnega mišljenja, na odlično in za-
služno mesto in dokazuje ničnost staro-

rimskega izreka: »Inter arma silent mu-
sae.«

Zalostni so sedaj in zapuščeni kraji ob
bosanski meji. Nepremično sedi orel na
skalovitem podstavku, pod njim pa mo-
tijo tihoto streli, ki švigajo iz naše in so-
vražne strani.

Čas bo minil, veselo jutro bo nekoč
razlilo svoje zlate žarke čez belega orla in
njegovo zeleno ozadje. Veseli in srečni bo-
do postali ti zapuščeni kraji in v to bo pri-
pomogel dvoglavi avstrijski orel v svoji
kraljevski visokosti.

Pri italijanskih vojnih ujetnikih na ljubljanskem gradu.

»N. Fr. Pr.« priobčuje naslednje po-
ročilo svojega vojnega dopisnika:

Ljubljana, 25. julija.

Na robu jugozapadnega vojnega pasu
se je tržaški brzovlak ustavil v glavnem
mestu Kranjske, Ljubljani. Jedilni voz se
odpne, lesene klopi vseh voznih razredov
zavzamejo častniki in zopet v velikem šte-
vilu potujoče civilne osebe, katerih izkaz-
nice se strogo pregledujejo. Nasproti se
pripelje vlak z lahko ranjenimi in bolnimi,
ki so očividno dobro preskrbljeni in spravl-
jeni. Čete prihajajo mimo, treni in mnogo-
vrsten material.

Skupina vojnih poročevalcev, ki jo
vodi major Rouland in stotnik Kappus,
je na potu iz vzhodne Galicije na soško
fronto ter ima v Ljubljani odmor. Malo-
kateri med njimi pozna kranjsko deželno
glavno mesto. Zvečer je po ovinkastih ce-
stah in ob vodnem bregu čisto tiho, iz vo-
jašnice in javnih poslopij, ki jih črnoru-
mene zastave in zastave Rdečega križa
označujejo kot vojne bolnišnice, gledajo
vojaki, ki so doma iz daljnjih tujih kra-
jev, ranjenci in bolniki gledajo v barve ve-
černega mraka, ki je zvalil na izprehod
toliko poletno oblečenih meščanov. V de-
želnem gledališču, iz katerega je Kino pre-
gna! umetnost, žanje Höferjevo poročilo,
kijub Henny Portna in Psyandra, vsak
večer največje ploskanje. Ranjeni častniki,
tu in tam kak vojaški voz, drugače pa
teče vojna tu le po železnih tračnicah
pred mestom.

Zadnja dva dni je iz daljnjega daljave le
za vajena ušesa slišati odmev močnega,
skoro neprekinjenega topovskega ognja,
četudi utegne biti lasina artiljerija odda-
ljena 80 km proti zapadu v zračni črti.
Morda sliši to slabotno bobnenje tudi kak
italijanski vojni ujetnik visoko na vrhu
Gradu, ki daje mestu svoj znak. Grad je
bil nekoč trdnjava, ki je obvladovala širo-
ravan, potem pa je dolgo služil kot ječa
za zločince. Dobili smo dovoljenje, da
obiščemo grad in njegove stanovalce. Pred
nami koraka s koledvora krdele Italija-
nov, morda 100 mož, ki jih vodijo malošte-
vilni črnovojniki. Na čelu gre urnega ko-
raka italijanski nadporočnik, z daljnogle-
dom ob pasu in prazno torbo za revolver.

Ujetniki so srednjeveliki, zdravi ljud-
je, skoro vsi približno tridesetih let; ka-
kor kažejo visoke številke na čepicah, so
to dosluženi rezervisti in najboljši vojaški
material. Njihove rjavozelenosive unifor-
me niso velike trupe. Ranjen ni nihče iz-
med ujetnikov, ki pripadajo seveda raz-
ličnim polkom.

Ozka steza vodi navkreber k gradu,
čegar visoka, zamrežena okna kažejo, da
bi beg ne bil lahak, tembolj ker prebijejo
neranjeni ujetniki tu le svojo petdnevno
karanteno. Vrata, ob katerih neprestano
stoji glavna straža, vežejo zunanje dvori-
šče z zelo obširnimi notranjim dvoriščem,
po katerem se čez dan vojni ujetniki, čast-
niki in moštvo, svobodno gibljejo. Stari
kostonji stoje sredi prostora, ki ga obda-
jajo poslopja, in nudijo senco; tu posedajo
po klopel častniki, zdravniki in podčast-
niki.

Vojnoujeti vojaki se drenjajo v senci
ob zidovih. Videl so dobrovoljni in veseli
ter salutirajo našim častnikom vodoravno
se dotikajoč čepice z roko. Ob 6. uri zve-
čer je vzklil, o čemer pomagajo našemu
vojaškemu profesor italijanski podčastniki,
da pride vse preje k večerji, ki obstoja tu

kakor pri naših vrlih četah iz črne kave. Zjutraj in zvečer črna kava, opoldne juha in meso, redkokdaj močnata jed, kajti priljubljeni makaroni so postali dragoceni. Na desnem krilu stoje bersaglieri, katerih okrogli klobuk barve »kaki« krasijo perjanica, ki je le nekoliko manjša in ravno tako za vojno neprimerno vsiljiva, kakor v miru. Po telesni velikosti izbrani ljudje, kajti ostala pehota, kakor se zdi, ne dosega srednje višine naših ljudi. V smislu svoje tradicije stečejo na svoje mesto, kadar se pokliče njihovo ime, dočim gredo drugi počasi.

Marsikateri vojni ujetnikov se je naučil nemščine, bodisi da je kot delavec ali rokodelc delal v nemških deželah, ali pa bil ondi rojen kot sin potujočega Italijana. O vojnem položaju so se mogli poučiti le iz časopisov. Neki mlad grenadir, po imenu Alemanno, zagotavlja, da mu je bila vojna všeč.

Ujeti častniki so očitno še pod vtisom ovacij, s katerimi se je ta vojna zanje pričela. Dobro postopanje in oskrba jim menda ne zadostuje, četudi so bili rešeni mrčesa in imajo častniško hrano in stanovanje. Videti je častnike od poročnika do stotnika prvega razreda vseh vrst infanterije. Ogleдали smo si njihova stanišča, slišali, kako izdatna je prostost za gibanje

in pisma in želimo, da bi se tako godilo ujetim častnikom v Italiji.

V dolgih dvoranah kaznilnice leže italijanski vojni ujetniki na slamnicah. Ob prihodu avstrijskih častnikov skočijo na povelje »Attento« v vrsto in red, ob klicu »Riposo« preidejo v odmor.

V bolniški sobi je posebno snažno in čisto; maloštevilni nalezljivi bolniki so dobro izolirani. Oskrba je kot vojno ujetniška, hrana zadostna, četudi se ne morejo nuditi priljubljene italijanske jedi. Oni ujetniki, ki nasajajo lopate, dobe priboljšek pri hrani. Dvanajst vojnih ujetnikov nasadi vsak dan 1500 lopat, kar drugače napravi 100 kaznencev.

Z vtisom, da je zbirališče za italijanske vojne ujetnike jako primerno urejeno, smo zapustili ljubljanski Grad, v čegar grajski kapeli vise grbi vseh gospodarjev gradu od 1. 1270. dalje, tudi star grb Avstrije, sedanje Istrije.

Na nasprotnem koncu mesta, na zapadnem robu, leži tirolski grič z lepim parkom, ki venča ponosito hišo sivega maršala Radeckega. Izpred hiše se nudi razgled na mesto, Grad in gorske verige, ki se v večerni zarji jasno odražajo na obzorju in zapirajo široko ljubljansko ravnino proti zapadu. Od ondi doni čisto slabotno, a vendar razločno grmenje topov.

Velik poraz Italijanov na Goriškem. V drugi bitki izgubili Italijani 100.000 mož. — Naše junaške čete so na celi laški črti še vedno v tistih postojankah kot pred dvema mesecema. — Naše bojne ladje zopet obstreljevale italijansko obrežje.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 28. julija. Uradno poročilo:

Včeraj so opešali tudi proti Doberdobski planoti naperjeni napadi Italijanov. Mestoma so pač vzdrževali ljut artiljerijski ogenj; sicer so se pa odločili le še za osamljene slabe sunke, ki so bili brez truda odbiti.

V bojih velikega sloga je torej nastal odmor. Kakor prva, tako se je tudi neprimerno silovitejša druga bitka na Goriškem končala s popolnim neuspehom napadajočega sovražnika, ki je zdaj v primeroma 30 km širokem prostoru med Sabotinsko goro in obrežjem nastopil s sedmimi zbori z najmanj 17 pehotnimi in divizijskimi mobilne milice in ki je poizkušal prodreti za vsako ceno ne glede na žrtve ljudi in materiala.

Skupne izgube Italijanov se morajo ceniti s 100.000 možmi. Povestnica bo šele znala ceniti dejanja naših zmagovitih čet in njih voditeljev v tej obrambni bitki. Neomajane in neomajljive stoje še vedno tam, kjer so pred dvema mesecema pričakovale sovražnika. To ne velja le za postojanke na Goriškem, za katere se je v dveh bitkah vroče vojskovalo, marveč za našo celo za obrambo na jugu monarhije izbrano bojno črto.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Dogodki na morju.

Dunaj, 28. julija. Uradno se poroča:

Naše lahke križarke in torpedne enote so 27. julija zjutraj uspešno napadle železniško progo iz Jakina v Pesaro in so obstreljevale postajne naprave, kolodvorska skladišča, čuvajnice in železniške mostove na tem obrežju z dobrim uspehom. Več lokomotiv in železniških voz je porušenih. Kolodvorsko skladišče v Fanu je bilo zažgano in je povzročil ta požar močno eksplozijo.

Istočasno so naša pomorska letala uspešno metala bombe na kolodvor, artiljerijsko vojašnico in na druga vojaška poslopja v Jakinu; kolodvor za sestavo vlakov je bil močno poškodovan in uničenega je bilo veliko vozečega materiala.

V nekem tanku nafta je nastal požar, ki se vidi 30 morskimi milj daleč.

Vse enote so se vrnile brez izgube. Sovražnih pomorskih sil ni bilo videti.

Mornariško poveljstvo.

× × ×

Izid druge bitke na Goriškem mora razveseliti vse domoljube. 100.000 Italijanov je plačalo poizkus, prodreti našo primorsko fronto in »odrešiti« zadaj ležeče ozemlje, s smrtjo ali težko rano. Prva bitka pri Gorici je stala Italijane 80.000 izgub. Če obe številki seštejemo, dobimo, da je od cele italijanske armade na bojišču — okoli 700.000 do 800.000 mož — približno četrtina vojakov mrtvih ali pa za več mesecev za boj nesposobnih.

Od 40 pehotnih divizij, ki jih je Italija postavila, je bilo v prvi bitki pri Gorici

porazenih 8 do 10 divizij. Druga bitka se je končala s težkim porazom 17 pehotnih divizij. Ker so bile posamezne divizije po prvi bitki izmenjane, lahko brez pretiravanja sodimo, da je nad polovico sploh razpoložljivih divizij vsled zadnjega težkega poraza za del časa močno trpelo.

Sijajna zmaga v eni največjih defenzivnih bitk, kar jih pozna zgodovina! Soča je postala grob laške armade. Gotovo bodo še napadli, poslali sveže čete na našo fronto, učinek bo pa isti. Slava junaškim in požrtvovalnim branilcem naše lepe avstrijsko-slovenske zemlje!

× × ×

Italijansko uradno poročilo.

Ponedeljek, 26. julija zvečer. Po običajni učinkoviti pripravi z artiljerijskim ognjem je včeraj naša pehota prodirala ob spodnji Soči in je dosegla znatne uspehe. Na našem levem krilu smo vzeli razsežno poškodovano ozemlje, imenovano »kapucinški gozd«; v središču pa smo vzeli nekaj jarkov, ki so branili verigo višin pri Sv. Martinu. Na desnem krilu smo večkrat vzeli in izgubili Monte dei sei Busi, končno pa smo večji del obdržali. Boj je bil povsod ljut, posebno v gozdiščih, kjer se je sovražnik močno zakopal in od kjer smo ga morali z bajonetom pregnati. Sovražnik je zelo izdatno rabil bombe in granate, ki so razvijale duševne pline, proti katerim so se naše čete branile z maskami. Proti koncu dneva je prišlo v naše roke 1600 mož, med njimi 30 častnikov.

Iz ostale fronte ne poročajo nobenih posebnih dogodkov.

Cadorna.

Monte dei sei Busi, ki je slovensko Grize-Brdo, visoko 119 m, leži nad Vermejanom.

V obrambi domače zemlje.

Pod naslovom »Naš domači pešpolk v boju z Lahi« priobčuje tržaška »Edinost«:

S kraške fronte smo prejeli od »dveh telefonistov« naslednji dopis: Beroč dopise v listih z dne 17. t. m. o mariborskem domobranskem pešpolku ne moremo zamlčati hvalečnosti naših vrlih bratov Slovencev - Primorcev, ki so se ljuto kakor levi bojevali za obrambo svoje lastne dežele, svojih lepih slovenskih primorskih tal neprenehoma od 30. junija do 10. julija. Več nego 5000 granat in šrapnelov je padlo na naše postojanke. Ob šestih zjutraj pa do osmih zvečer je grmel in pokalo, kakor da bi bil sodni dan. Mnogo krepkih mož je padlo z zavestjo, da branijo svojo lastno domovino, svoj lastni dom, svoje polje, svoje žene, svoje otroke in našega presvetlega cesarja. V ljutih ruvanjih z Italijani je največ pretrpel v vsej diviziji naš domači polk in ti boji morajo ostati z zlatimi črkami zapisani v njegovi in naše domovine zgodovini, kajti junaštva, ki so jih naši slovenski Primorci doprinesli tu, so vredna, da se jih spominjajo še naši pozni vnuki. Zato pa vi vsi, ki ste ostali doma, ne mislite, da pridemo domov brez lovorjevega venca.

Strašne izgube Italijanov ob Soči.

Genl. »Guerre Mondiale« piše o prvih šestih dneh bitke ob Soči: Italijani vedo prav dobro, da odbije njih ura, če odpravijo Avstrijci Ruse, zato obupni, a brezuspešni naskoki na bojno črto ob Soči. Iz došlih pismov posnema list, kakšne strašne izgube so imeli dozdaj Italijani. V juliju so postali vsaj trije armadni zbori nesposobni za boj. Bolnišnice v Piemontu in v Lombardiji so prenapolnjene.

Prezgodaj.

»Wiener Allgemeine Zeitung« piše: Pred nekaj dnevi je neki laški letalec vrigel v Gorico listek s poročilom, da bodo Italijani Gorico do 25. julija na vsak način vzeli. Tudi so našli pri nekem ranjenem častniku pismo, v katerem poroča svojim staršem, da je trdno prepričan, da bo Gorica prav kmalu zavzeta. Pismo bi moralo biti dne 25. julija v Gorici oddano.

Pri nekem mrtvem laškem stotniku so našli vabilo, ki ga je vabilo na slavnostni obed v Gorico. Obed naj bi se vršil v Gorici na dan godu laškega kralja, t. j. včeraj.

Laške pravljice in aeroplani nad Gorico.

Dne 20. julija je milanski »Corriere della Sera« napisal kar cel članek o 1400 beguncih iz Gorice; seveda ne odkrije skrivnosti, kako se je teh 1400 oseb, večinoma žensk, splazilo iz popolnoma črnirane Gorice. Ti begunci so pravili o strašni lakoti v Trstu in groznem postopanju avstrijskih oblasti v Gorici. »Regnicoli« v Gorici pa so vendar imeli eno tolažbo. To so bili laški letalci, ki so tako spretno metali bombe, da avstrijski vojaki niso vedeli kam bežati. V vnesenih pesniških besedah popisuje »Corriere« zdihovanje in vroče želje, katere so pošiljali irredentovci laškimi letalcem v zrak. Ker bi bralec vendar morda le dvomil, da irredentovcem tudi pred laškimi bombami ni bilo tako prijetno pri srcu, zato prinaša pravljico goriske branjeve, ki nam pove, s kako matematično natančnostjo so laški letalci zadevali samo vojaška poslopja — v njih ni bilo irredentovcev in so bili tako varni pred bombami svojih odrešiteljev — in tako so se prav prijetno šetali po mestu, saj je letalec jemal na piko samo kasarne. Ta pripoved »Corriera« bo najbrže rekord »časnikarskega letanja četverosporazumnikov«, pravi poročevalec »Reichsposte«.

d'Annunzio nad Trstom.

Chiasso. »Tribuna« poroča: d'Annunzio se je v mornariškem letalu z mornariškim poročnikom Miraglia vozil v zraku nad Trstom. Med tem ko je metal poročnik na arzenal bombe, je metal d'Annunzio pesniško navdušene oklice: »Rimu zvestemu, le še kratko dobo neodrešenemu mestu.«

Obmejni boji na Tirolskem.

Dunaj, 29. julija. (Kor. ur.) Iz vojnega tiskovnega stana se poroča:

Naše uradne objave, vsakodnevna poročila avstrijskega generalnega štaba morajo jasno obsežati značilen opis skupnih dogodkov v velikem. Prostora v njih ne more biti takim dogodkom, ki ne spadajo v ta obseg. Nikakor se pa zato ne sme sklepati, da bi se mali boji, ki jih bojujejo vojaki večkrat daleč od ostalih vojnih dogodkov, ne bojevali ravnotako junaško, kakor v odločilnih bitkah. Na pustih visokih gorah tirolske meje in v samotnih visokih dolinah se večkrat vrši boj, ki je zelo časten za male bojujoče se oddelke. Sredi meseca julija je šlo n. pr. za to, da se preženejo v dolini Travenares severno od Cortine italijanski oddelki, ki so še ostali tam ob zadnjih bojih. Mali za to določeni oddelki so jih 17. julija koncentrično napadli, uničili so dva sovražna voda in so dolino popolnoma izčistili od sovražnika. Nedaleč od tam v prostoru pri Landru se je na najvišjem delu Monte Piano od 20. do 22. julija vnel ljut boj. Ob jutranji zori 20. julija so napadli Italijani naše postojanke na Monte Pianu. Trije bataljoni pehote in alpincev so poizkušali trikrat poraziti obrambo. Središče napadalcev se je sicer približalo neposredno žičnim oviram, a je bilo zlomljeno po ognju strojnih pušk. Ko je bila postreljena tretjina napadalcev, je izpraznil bojišče. Naši so ujeli 2 častnika in 30 mož. 150 mrličev, ki so ležali pred našimi postojankami, so pokopali naši. Sovražnik je 21. t. m. zopet zbral svoje močno izredčene vrste in je ponoči na 22. t. m. zopet napadel, a branilci so bili čuječi. Dobro merjeni ogenj je povzročil strašne vrzeli v italijanskih oddelkih, vsled česar se je tudi ta napad zlomil s krvavimi izgubami. Na teh važnih vrhovih je od takrat mirno. Dne 21. julija so se borili tudi na zahodnem Tirolskem na sedlu Stilfer, kateri boj je izpadel zelo neugodno za Italijane. Južno od sedla je sovražni napad na veliki vrh Nagler neka stoječa avstrijska patrolja 12 mož odbila. Neki sovražni bataljon je istočasno napadel pri Monte Scorsulo, južnozahodno od sedla Stilfer, a ga je tam odbila neka patrolja s strojno puško skupno z ravno došlim oddelkom 100 mož. Tudi na južnem Tirolskem se je bil 21. julija mal boj. Južno od Morija je napadlo pol sovražne stotnije

vrh Crosano, a je bila obstreljavana po naši straži, ki je sprejela boj. Mala četica je prisilila sovražnika, da se je moral umakniti. Hladnokrvnost je premagala tu sedemkratno premoč. Spremljaj Bog vedno krepko srce!

Razpust italijanskih društev.

Inomest, 27. julija. Tirolsko namestništvo je razpustilo 44 italijanskih društev na južnem Tirolskem, med njimi tudi znano planinsko društvo »Societa degli Alpinisti Tridentini«, ki je imelo zadnji čas svoj sedež v Roveretu. Dalje so med razpuščenimi društvi dijaške strokovne organizacije, potem telovadna in kolesarska društva, ki so zasledovala irendentno politiko, kakor tudi krajevne skupine »Lega nazionale«. V tridentinskih okrajih je bilo razpuščenih 14, v Roveretu 7, v Rivi 7, v Cavalese 2, v Clesu 8, v Mezzolombardu 3 in v Tigne 1 društvo.

»Sveta sebičnost« — fiasko laškega posojila.

Vladna »Agenzia Stefanie« je poročala, da se je vojnega posojila podpisalo preko milijarde. »Reichsposte« poroča iz Lugana sledečo vest »Tagesanzeigerja«: Po zanesljivih vesteh švicarskih bančnih krogov je italijansko vojno posojilo prineslo natančno 870 milijonov lir, od katerih so jih banke podpisale 450. Na Salandrov pritisk je nato šest laških velebank podpisalo še 300 milijonov. Bogatinom pa ni šel denar iz žepa. Za tri mesece vojne bo rabila Italija 6 do 7 milijard. Tiskarski stroj tiska bankovce, pa predalec ta stvar ne sme iti. Edina pomoč bi bila angleško zlato, katerega Anglež ne da zastopati. Zato mora Italija pred Dardanele.

Italijanska pridobitev.

Bellinzona. Po poročilih italijanskega generalnega štaba so zasedli Italijani mali otok Pelagruž, ki leži sredi med Dalmacijo in severno Apulijo. Italijani izjavljajo, da je otok strategično važen. Dejansko je njegova strategična važnost enaka ničli.

Zavijati Italijani znajo.

Lugano, 26. t. m. se je poročalo, da je italijanska cenzura iz zadnjih poročil o zmakah osrednjih držav črtala število od 14. t. m. ujetih 120.000 Rusov. 27. t. m. je pa bil »Corriere della Sera« dovolj drzen, da je tajil nemško zmago sploh, ker poročilo dne 25. t. m. ne omenja števila ujetnikov.

Angleži in Francozi zbadajo Lahe.

Mornariški strokovnjak presoja potopitev »Giuseppe Garibaldija« dosti bolj resno nego laško uradno poročilo. O avstrijskih podmorskih čolnih pravi, da so že prej pokazali velik pogum in so zelo podvzeten sovražnik. Angleški strokovnjak potolaži Italijane z nelaskavo opombo, da se takim izgubam ni mogoče izogniti, celo pri brodovjih, ki imajo v boju proti podvodnikom več izkušnje, kakor jo pa ima laška mornarica.

Pariska »Liberté« govori o novem napadu naše mornarice. Laška mornarica mora vkljub premoči ostati v defenzivi. Kritiki pa s skrbjo vprašuje, zakaj neki pa lažje ladje in podmorski čolni niso igrali večje vloge.

»Eclair« pravi, da laška ofenziva pri Gorici vkljub ugodnim Cadornovim poročilom napreduje po polzevo. Rimsko časopisje je naznanjalo, da bodo že sredi julija predrl avstrijsko fronto. In sedaj se zdi, da so avstrijske postojanke trdnjše nego prej, sovražni križarji pa se vozijo na sprehod ob vzhodni laški obali. Prav razveseljivo to ni.

Arabci pred Tripolisom.

»Berliner Lokalanzeiger« poroča dne 27. julija iz Chiassa: Kakor poroča »Secolo«, stoje Arabci že pred mestom Tripolisom. Med Evropejci vlada strašna panika.

Odkod dobivajo vstahi v Libiji orožje in municijo?

»Wiener Allgemeine Zeitung« piše: Italijanski listi neprestano trdijo, da arabski rodovi v Libiji in Senusi dobivajo od Turčije častnike, od Nemčije pa municijo in orožje. To pa ne drži. Kako naj pač Nemčija spravi municijo v Tripolitanijo. Dejstvo pa je, da imajo vstahi veliko orožja in municije, kar jim omogočilo, da so Italijane potisnili iz cele Libije. Vstahi ne morejo od drugod dobiti municije kot od Francozov in Angležev. Tudi poročila, ki krožijo v diplomatskih krogih, trdijo, da so Arabci in Senusi dobili od Angležev in Francozov municijo in orožje. Angleži in Francozi hočejo pač izriniti svetovno vojsko tudi za to, da Italijane popolnoma potisnejo iz severne Afrike.

600.000 ameriških delavcev pred širajkom.

Amsterdam, 27. julija. »Central News« poročajo iz New Yorka, da mednarodna strokovna organizacija delavcev v tovarnah strojev računa, da bo 600.000 delavcev štrajkalo. Zahtevajo osemurni delavnik in znatno zvišanje plače.

Zavezniške čete prodirajo dalje. Vsi ruski protinapadi odbiti. — 3500 ujetnikov.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 28. julija. (Kor. ur.) Uradno se razglasi:

Položaj je neizpremenjen. Sovražnik je izvedel med Bugom in Vislo in pri Sokalu celo vrsto ljutih, a brezuspešnih protisunkov.

Zahodno od Ivangoroda se je sovražni sunek zrušil v našem ognju.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 28. julija. Veliki glavni stan: Med Mitavo in Njemenom je bilo večeraj ujetih še približno 1000 razkropljenih Rusov. Vzhodno in jugovzhodno od Rožana napreduje naš napad. Vzeto je bilo Gorovo. Severno od Seroka ob obeh straneh Nareva in južno od Nasielska so nadaljevali Rusi svoje protinapade, ki so se popolnoma izjalovili. Sovražnik je pustil tu in pri Rožanu 2500 ujetnikov in 7 strojnih pušk v naših rokah.

Pred Varšavo je bil zahodno od Blojne po naših z naskokom vzet kraj Pierunov. V pokrajini jugozahodno od gore Kalvarije se bijejo.

Jugovzhodno bojišče.

Položaj pri nemških četah splošno neizpremenjen.

Najvišje vojno vodstvo.

POROČILO RUSKEGA GENERALNEGA ŠTABA.

Dunaj. (Kor. urad.) Ruski generalni štab poroča: Na cestah iz Šavi in Rosienija prodira sovražnik v splošni smeri proti Poniewiczzu naprej. Tu in ob potoku Lavana so se bili 24. julija boji. Na bojni črti ob Narevu je napadal sovražnik 24. julija ponoči in zjutraj večkrat na vzhodnem bregu potoka Pisa pri Servatkiju brezuspešno in z velikimi izgubami. V odseku med Ostrolenko in Rožanom smo odbili sovražnika, ki je trdovratno poizkušal na raznih točkah prekoračiti Narev. V odseku Rožan—Pultusk se je posrečilo sovražniku 24. julija, da je vršel dele svojih sil na desni breg Nareva in da se je ustalil tam. Na levem bregu Visle je sovražnik 24. julija večkrat brezuspešno napadal proti Prasiecznu. Med Vislo in Bugom je sovražno prodiranje ustavilo naše protiprodiranje. Pri Grubieszowu je napadal sovražnik ponoči na 24. julij in bodoče dni bojno črto Vojslavice—Hrodlo, a naše čete so odbile napade. Ob Bugu, ob Zlati Lipi in ob Dnjestru nobenih dogodkov, razven pri vasi Dobrotvor, kjer se je razvil krvav boj. Izjalovili so se sovražni poizkusi, da bi se ustalili na desnem bregu Buga.

LETALNI NAPAD NA ČRNOVICE.

Črnovice. Neko sovražno letalo je pretetelo danes v raznih jutranjih urah Črnovice in je metalo bombe. Škoda je malenkostna, ranjen ni bil nihče.

RUSI O BOJU ZA VARŠAVO.

Kodanj. »Daily Telegraph« poroča iz Petrograda: Vojaški krogi sodijo, da se odloči boj za usodo Varšave v dveh tednih. V bližnji bodočnosti se pričakuje odločilni dogodek med Vislo in Bugom na črti Ljublin—Holm. Nemškim operacijam ob Narevu ne pripisujejo važnosti, ker Rusi ob svojem umikanju vse uničijo, kar bi morebiti znalo Nemcem koristiti.

VARŠAVA MORA PASTI.

Chur. Poročevalec nekega švicarskega lista je obiskal v Churu avstrijskega feldcajgmojstra Daniela barona pl. Salis-Soglio,

ki je zgradil trdnjavo Przemysl, da ga vpraša, kako sodi o zopetni zgraditvi trdnjave Przemysl. Baron Salis-Soglio, nečak predsednika švicarskega zveznega sveta Sallisa, je na to odgovoril: »Przemysl me ne zanima več, Varšava mora pasti!«

SODBA RUSKIH VOJAŠKIH KROGOV.

Kodanj, 28. julija. »Rječ« piše, da sodijo ruski vojaški krogi o položaju takole: Če si predočimo, da se Nemci istočasno vržejo na tri trdnjave, pač lahko rečemo že vnaprej, da bodo te operacije komaj imele značaj oblegovalnega boja. Verjetnejše je, da bo sovražnik pri trdnjavah pustil le malo četi, da bo lahko glavne sile porabil za bitke na odprtem bojišču. Ker prodirajo Nemci pri Mitavi proti vzhodu, morajo Rusi svoje čete nanovo razvrstiti.

NEMCI PRODIRAJO PROTI KOVNU — VILNI.

Lugano. Zasebno se brzojavlja iz Rige: Pri Libavi se je izkrcal nemški armadni zbor, ki prodira proti progi Kovno—Vilna, da odreže varšavsko železnico. Neko rusko poluradno poročilo izvaja, da rusko umikanje krije zadostno konjenica in druge čete.

MOČ AVSTRIJE IN NEMČIJE PO RUSKI CENITVI.

»Lokalanzeiger« poroča iz Kodanja: Vojni dopisnik strokovnjak petrograjske »Rječi« piše, da stoji na fronti od Vzhodnega morja do Rumunije 70 nemških in 40 avstrijskih divizij — črna vojska ni všteta — in še 4 nemške in 11 avstrijskih kavalerijskih divizij. Med Vislo in Bugom imata zavezniška kakih 750.000, pred utrjeno črto Nowo—Georgiewsk—Iwagorod stoji približno 4 sovražni zbori.

V GALICIJI 2.250.000.000 KRON ŠKODE.

Dunaj. Krakovski »Czas« poroča, da se je dognala škoda, povzročena po ruskem vpadu na 2.250.000.000 kron. Rusi so odvedli iz Galicije 18.000 domačinov, med njimi jih je polovica v vojaških službenih letih.

DUMA.

EN TEDEN. — PAR BESED. — SPOR.

»Ruskoe Slovo« poroča: Duma bo zborovala samo en teden. Sazonow je rekel, da bo izpregovoril samo en par besedi. Kurz v notranji politiki Rusije se ne bo izpremenil. Kodanjska »Tidende« pa poroča iz Petrograda dne 27.: Konventu seniorov je Goremkyn sporočil, da v dumi ne bo dovolil govoriti o vojaškem položaju Rusije. Konvent še ni zavzel svojega stališča k temu odgovoru, prej mora vprašati stranke. List pravi: vsa znamenja kažejo, da se pripravljajo zelo resen spor med vlado in dumo. Duma je bila samo toliko časa edina, dokler so mogle ruske armade neovirano prodirati v Galicijo. Poraz armade pa zažiga ognjene plamene tudi v dumi.

DUMA IN MIROVNI POGOJI.

Bukarešt. Miljukov objavlja v »Reči«, da se skliče duma zato, da se peča s pogoji o mogočem sklepanju miru z osrednjima državama.

»NOVO VREME« HUJSKA PROTI NEMCEM V RUSIJI.

Kodanj, 29. julija. (Kor. urad.) »Novo Vreme« se v nečem članku pritožuje, ker postopa vladajoči senat premilo z porusenimi Nemci in z nemškimi naseljenci in tako onemogoči izčiščenje Rusov od Nemcev, ker zdaj, ko je senat razpravljal prve ukaze za izgon, je bilo vloženih več tisoč enakih prošelj, ki jih je tudi vpošteval.

Obstreljevanje Reimsa.

Genj, 27. julija. Pariški listi poročajo, da so v torek zjutraj Nemci zopet ljuto obstreljevali Reims. Okoli 600 granat je padlo v mesto. Šele okoli poldneva je obstreljevanje ponehalo.

Angleške izgube.

Haag. (Kor. ur.) Uradni angleški seznam izgub na vseh bojiščih navaja, da je bilo mrtvih 4000, ranjenih 8300, pogrešanih 1383 častnikov; vojakov je pa bilo mrtvih 57.300, ranjenih 188.190, pogrešajo jih 62.500.

Obletnica Jaurè-jevega umora.

Pariz. Socijalistična stranka je sklenila, da slovesno slavi obletnico Jaurè-jevega umora.

Na Balkanu.

DUNAJSKA SODBA O POLOŽAJU NA BALKANU.

»Münch. Neueste Nachr.« imajo 27. t. m. z Dunaja: Od zanesljivo poučene diplomatske strani se nam zadržuje, da v bližnjem času ni pričakovati, da bi se v Bol-

gariji ali v Rumuniji kaj izpremenilo. Zadnji napor entente v Sofiji in Bukareštu so ostali brezuspešni kakor vedno doslej; pač pa se sliši, da turško-bolgarska pogajanja opravičujejo k ugodnim nadam.

(Poročilo »Times«, da je med Bolgarijo in Turčijo sporazum že gotov, v Berlinu zanikajo in pravijo, da hoče vest le delati težave pri dosedaj zadovoljivih pogajanjih. — Op. ur.)

SRBSKA RAZMIŠLJEVANJA OB KONCU PRVEGA LETA VOJNE.

»Neue Freie Presse« poroča: Vsi srbski listi prinašajo 23. julija, ko je minilo leto in dan avstrijskega ultimata, članke žalosti. »Radničke Novine« pišejo: Nota, ki jo je Avstrija poslala Srbiji, ni bila ultimatum, ampak povelje. Leto in dan zatem stoji ves svet v ognju in kaj smo dosegli. Srbi niso prišli na Ogrsko, celo v Zemun ne. Avstrijci imajo še celo svojo deželo. Rusi so veseli, da sovražnik ni še bolj prodril v notranjost dežele. Angleži in Francozi imajo sedaj sicer več municije, toda manj zemlje in samo nemški vojaki so dosegli pozitivne uspehe.

FRANCOSKO LETALO NAD PANČEVO SEŠTELJENO.

Budimpešta. »A Nap« poroča: Francoski letalci v Srbiji so zadnje čase večkrat poleteli v sosednje pokrajine. Neko francosko letalo nad Pančevo je bilo sešteljeno.

RUSIJA ZOPET PRITISKA NA SRBIJO, NAJ ODSTOPI MACEDONIJO BOLGARIJI.

Sofija. (Kor. ur.) Listi poročajo, da je ruskemu poslaniku knezu Trubeckoju naročeno, naj v imenu ruskega carja pri Pasiću in pri srbskem prestolonasledniku odločno zahteva, naj Srbija odstopi Bolgariji nesporen del Macedonije. Kljub temu se ne dvomi, da se tudi tu ruski korak izjalovi ob srbskem odporu.

TURŠKO - BOLGARSKI DOGOVOR.

Rotterdam, 28. julija. »Times« poroča: o dogovoru med Turčijo in Bolgarijo: Bolgarija se ne obveže, da ostane nevtralna in da pripušča tihotapsko blago v Turčijo. Bolgarija dobi celo železniško progo Dedeagac s postajami Karağac, Demotika in Konleibourgas. Meja sledi v budoče Marici; vse ozemlje zahodno od reke pripade Bolgariji. Okolu postaje Odrin—Havakazan zahteva Bolgarija še ozemlje s premerom 2900 metrov. Če se ugodni tudi v tem Bolgariji, se zgradi nova železniška proga, ki zagotovi Turčiji nov, neodvisen dohod v Odrin. Poročevalec nadalje poroča, da pričakuje napeto odgovora sporazumnih sil na zadnjo bolgarsko noto. Sodijo, da, če pomirje Bolgarijo glede na Macedonijo in ji zagotove varnost proti napadom sosednjih dežel, izpremeni smeri svoje politike. Kljub tej Anglijo pomirjevalni zagotovitvi pristavljajo »Times«: Ni verjetno, da bi Turčija bila odstopila zemljo brez zagotovila o bolgarskih protiuslugah.

BOLGARI ZAHTEVAJO PROSTO VOŽNJO PO DONAVI.

Sofija, 29. julija. (Kor. ur.) Balkanska »Pošta« objavlja sledeči velezanimiv članek: Ker ni mogoče iz Bolgarije drugod izvažati živil, se mora takoj siliti na otvoritev Donave. Če bi se Srbija upirala, je Bolgarija upravičena, da s silo odpre Donavo, ker upa, da bi jo tudi avstrijske in nemške čete podpirale.

Sofija. Čim bolj napreduje žetev, tim večje gibanje se opaža za to, naj se dobi pot za izvoz žita po Donavi. Bolgarija zahteva, naj Srbija odstrani mine iz Donave, da bo mogoče voziti žito po Donavi. Groze z nasilnostmi, ker gre za življenjsko vprašanje Bolgarije.

GRŠKA.

Gunaris ostane.

Atene, 27. julija. Vlada uradno razglasi, da se z Venizelosom ni pogajala o sestavi koalicijskega ministristva. Gunaris bo ostal toliko časa na krmilu, dokler mu bo kralj zaupal. — Poučeni krogi sodijo, da odgovitve zbornice pomenja njen razpust.

BLOKADA GRŠKE.

Atenski listi poročajo, da je Angleška sporočila v Sofijo in Atene, da ne bo več dovolila vožnje grških ladij ob bolgarski obali. Grška je v odgovor prepovedala prevoz materiala za Srbijo.

GRŠKA NAJELA 200 MILIJONSKO POSOJLO V NEMČIJI.

Dunaj. Grška vlada je najela v Nemčiji 200 milijonov frankov posojila. Prvotno so nameravali Grki najeti posojilo v Londonu, a je angleška vlada zahtevala nesprejemljive politične pogoje.

BALKANSKI DIPLOMATI PRI GREYJU.

»Daily Chronicle« poroča, da je rumunski poslanik obiskal sir Edvard Greya, h kateremu je pravkar prišel tudi bolgarski poslanik kar trikrat eno dopoldne.

Delo podmorskih čolnov.

Do 25. julija potopljenih 292 ladij. Berlin, 28. julija. (Kor. ur.) Wolffov

urad poroča: V angleškem časopisu se širi vest, da je bilo v dosedanjih 22 tednih podmorske vojske potopljenih 98 angleških in 95 nevtralnih trgovskih ladij. Kakor izvemo od zanesljive strani, te številke niso prave. Do 25. julija so nemški podmorski čolni potopili 229 angleških, 30 drugih sovražnih in 6 s sovražnimi zamenjanih nevtralnih ladij. Poleg teh nevtralnih ladij so nemški podmorski čolni ustavili še nadaljnjih 27 nevtralnih ladij, jih preiskali ter jih potopili, ker so vozile prepovedano no blago.

London, 27. julija. (K. u.) Reuter poroča: Nemški podmorski čoln je potopil ribiška parnika Honoria in Sutton. Posadka se je izkrcala v Kirkwallu in Bericku. Druge ribiške ladje je podmorski čoln zasledoval do Stornowaya.

London, 29. julija. (Kor. ur.) Reuter poroča: Na Severnem morju je neki podmorski čoln potopil ribiško ladjo Westward. Posadka se je izkrcala v Lowestoftu.

London, 29. julija. (Kor. ur.) Podmorski čolni so potopili včeraj ribiška parnika »Salmacia« in »Iceus«. Posadki sta rešeni.

Rosevelt hujska proti Nemčiji.

ROOSEVET HUJSKA PROTI NEMČIJI.

Pariz, 29. julija. (Kor. ur.) »Petit Parisien« poroča iz New Yorka: Ko je Roosevelt izvedel, da je bila torpedirana ameriška ladja, je zaklical: To je strašna žalitev, tak je položaj, v kateri nas je dovedla politika miru za vsako ceno. Kje je še kak Američan, ki se mu pretaka le lot rdeče krvi v žilah, ne čuti žalitve po Nemčiji, ki jo nesmiselnost zadnjega napada še otežkoči. Wolsfov urad pristavlja: O žalitvi se ne more niti govoriti, ker ni nikakega poviča za pritožbo. Ladja je vozila na krovu prepovedano blago. Od posadke ni nihče izgubil življenja.

Splošna mirovna konferenca?

Dunaj, 28. julija. Berlinski dopisnik lista »Zeit« poroča, da so nevtralci pripravljali sklicati splošno mirovno konferenco, katere naj bi se udeležile tudi vojskujoče se države. Te so izjavile, da so pripravljene udeležiti se konference, izvzemši Francije, kjer se je Delcassé izjavil proti. Kljub temu bodo nevtralci pričeli s sklicanjem konference. Sklicala jo bo Švedska ali Nizozemska. Čas še ni določen.

POTOP »EASTLANDA«.

Pariz. Med 2572 osebami na aprniku »Eastland« so rešili 762 oseb, utonilo jih je 1810.

Dnevne novice.

+ »Zlata knjiga naših junakov.« Celotna izdaja »Zlate knjige domobranstva, črnovojništva in orožništva« (»Ehrenhalle der k. k. Landwehr, des k. k. Landsturm und der k. k. Gendarmen«) se zamore šele po končani vojni urediti in priobčiti. Priporočljivo pa je, že sedaj slavne čine naših junakov vsaj deloma objavljati, in sicer po posameznih polkih in v posameznih zvezkih. Bolj silno in bolj živo kakor beseda, s katero se opisujejo slavni čini, deluje slika, vsled česar se bodo z ministrsko odredbo za domobranstvo objavljale poleg spisov tudi slike odlikovancev in padlih junakov. V to svrhu je treba slike ali fotografije domačih domobrancev, črnovojnikov in orožnikov, ki so bili odlikovani ali ki so padli pred sovražnikom, poslati s kratkim življenjepisom, z navedbo rojstnih podatkov, poklica, pristojnosti, števila otrok itd. naravnost k k. r. črnovojniškemu okrajnemu poveljstvu št. 27 v Ljubljani. Slika se vrne.

+ Umrl je v pokojni general kavalerije Karol Ljudevit baron Lederer v 78. letu. — Nemški službeni jezik v železniškem obratu. »Wiener Allgemeine Ztg.« obvešča: Železniško ministristvo je za notranji službeni obrat odredilo izključno nemški službeni jezik. (Kakor izvemo, mora vsak na novo sprejeti železniški delavec znati nemško. Op. ur.)

Bele zemlje imajo v Zagrebu, ki pa se ne smejo dražje prodajati, kakor po 5 vin. Gorelo je včeraj v Žejah pri sv. Trojici. Pogorel je pod, v katerem je bilo polno žita, a žgali so otroci.

— Prostovoljen predčasen vstop častnikov črnovojnikov in častniških aspirantov v izobraževalne tečaje pehote. Nekdanji častniki in častniški aspiranti letnikov 1865 do 1872, oziroma 1873 in 1874 obdrže svojo šaržo. Da se pa pouče o izpremembah predpisih in v praktični službi, name-rava vojna uprava ustanoviti štiriteden-

Boji na zahodu.

Nemško uradno poročilo.

Berlin, 28. julija. Wolffov urad poroča iz velikega glavnega stana:

Severozahodno od Soucheza so šlezjske čete ponoči z naskokom zopet osvojile posamezne dele naših postojank, ki so se še iz prejšnjih bojev nahajali v rokah Francozov. Zaplenjene so štiri strojne puške. — V Vogezih so se bili na črti Lingekopf—Barrenkopf ljuti boji. Francoski napadi so bili s protisunkom po večurnem pobilženem boju odbiti nazaj. Ob tej priliki so bili tudi predvčerajšnjim zvečer izgubljeni jarki na Lingekopfu izvzemši malega kosa zopet po naših pridobljeni.

Najvišje vojno vodstvo.

Francosko uradno poročilo.

Pariz, 26. julija. Popoldne: Ponoči samo artiljerijski boji med Aix-Nouettes in Souchezom in okoli Soissona. V gozdu Ailly boj z ročnimi granatami in od jarka do jarka. Na Hartmannsweilerkopfu streljanje. Naši letalci so vrgli granate in 90 pušic na vojaški kolodvor v Natilloisu, severno od Montfaucona.

: Naročajte „Slovenca“ :

ske pehotne izobraževalne tečaje. Prošnje za sprejem v te tečaje naj se vložijo na vojaško (domobransko) poveljstvo najkasneje do 25. avgusta.

— **Varujte se požarov!** Skoro vsako leto nastanejo ob času žetve požari, katere povzročajo otroci, ki ostanejo med tem, ko so starši na polju, sami doma. V sedanjih razmerah se lahko vsak ogenj usodepolno razširi, ker so skoro vsi močni in porabni možje in mladeniči v vojaški službi, vse druge osebe, razven starčkov in malih otrok, so pa zaposlene pri delu na polju in torej povsod manjka moči, da bi se nastali ogenj takoj zadušil. Poleg tega manjka mnogokrat še tudi konj, s katerimi bi bilo mogoče od drugod pripeljati ognjegasne brizgalnice. Da se prepreči kakšna velika nesreča, je torej treba: 1. užgalice pred otroci skrbno shranjevati; 2. v vsakem kraju skrbeti za primerno nadzorstvo nad otroci med odsotnostjo staršev na polju; 3. v vsakem kraju imeti po možnosti pripravljeno vožo in gasilno orodje; 4. skrbeti za potrebne straže proti požarom tudi podnevi med odsotnostjo prebivalstva.

— **Naredba.** Finančno ministrstvo je izdalo naredbo o izplačevanju obresti 5 in pol odst. davka prostih vojnih posojil iz leta 1914 in 1915 za obližanje, ki se ne glase na določeno ime (vinkulirane).

— **Odpravljen je najvišje cene krompirju.** Današnja »Wiener Zeitung« objavljala odlok, ki odpravlja 19. decembra 1914 določene najvišje cene krompirju. Glede na novi krompir se vse pravočasno ukrene, da se prepreči špekulacija.

Resni nemiri v Indiji.

Amsterdam. (Kor. ur.) Ameriški listi poročajo 5. julija z Manile: Častniki in popotniki španskega poštnega parnika »Alcanta«, ki se je pripeljal iz Adena, Colomba, Ceylona in Singapora, poročajo o resnih nemirih v celi Indiji. V Colombu je bilo več pobun; domačine uporniki so angleške čete strogo kaznovali. Ko je bilo več Angležev umorjenih in oplenjenih več trgovin, so proglasili bojno stanje. Evropeci so oborožili, angleške podanike uvrstili v armado in vse pripravili, da odvedejo bele ženske in otroke v Avstralijo ali v njih domovino. V Singaporu so pozvale angleške oblasti vse angleške podanike med 20. in 30. letom pod orožje. Nemiri so tudi med domačini na severu Bornea.

Upor na otoku Kaiti.

Pariz, 28. julija. »Agence Havas« poroča iz Port-au-Prince: Vladne čete so se uprle in napadle predsedniško palačo, ki je zgorela.

Eksplodizija mornariškega arzenala na Malti.

Lugano, 27. julija. »Secolo« poroča iz Sirakuz: Podzemeljski prostori mornariškega arzenala na Malti so bili porušeni strašne eksplozije. Celo poslopje je zletelo v zrak. Doslej so izkopalili okoli 20 strašno razmesarjenih trupel.

Ljubljanske novice.

Ij Dva slučaja kolere v Ljubljani. Dne 12. t. m. se je dogadalo, da se po dveh slučajih kolere dne 7. ni dogodil noben slučaj. V obeh slučajih sta obolela vojaka. Dne 21. t. m. je v izolirnem oddelku garnizijske bolnice, kakor je bilo že uradno javljeno v rednem poročilu o smrtnih slučajih, umrl na azijski koleri od zunaj pripeljeni 31 letni hovevni infanterist Josip Bart iz Budimpešte. Končno je umrl dne 26. t. m. v takomimovan mestni bolnici za na kolero obolele od zunaj pripeljeni 26 let stari infanterist Karel Steinhorn iz Matzelsdorfa iz nižavstvijskega okraja Horn.

Ij Ranjen je bil na južnem bojišču Robert Oličič, c. kr. pošni asistent z ljubljanske glavne pošte. Zdravi se v obrtni šoli v Ljubljani. Bil je tudi že v goratih Karpatih, odkoder se je prišel zdraviti v ljubljansko rezervno bolnico. Zdej je ranjen na roki, in nogi in dasi sta rani precej hudi, je vendar upanje, da bo kmalu zapustil bolnico.

Ij Ušla sta v Strelški ulici št. 14 dva kanarčka. Komur je kaj znano, naj blagovoli naznaniti upravi »Slovenca«.

Novice s Primorske.

Goriški nadškof je došel v Postojno, kjer začasno ostane.

Namesto odrešenikov — njihova granata. Po Goriči kroži naslednja dogodbica: Neka prenapeta in »neodrešena« laška iredentovska goska — ime ni znano — v Goriči je kar gorela samega navdušenja za svoje brate polentare onkraj meje. Mišleč, da pridejo »odreševalci« v par dnevih po vojni napovedi že v Goričo, priredila je tri lepe, z vsem komfortom opremljene sobe za nastanitev kalabriških oficirjev. Z velikim ponosom je razkazovala opremljene sobe svojim prijateljem. Ali njeno veselje ni dolgo časa trajalo. Nekega lepega dne treščila laška granata v njeno poslopje, razrušila vse tri sobe, razbije lepo pohištvo in pošlje lastnico v deželo, kjer ni muh. In vsak, kateri mi je to zgodbo pripovedoval, je pristavil: »Tako naj se zgodi z vsakim, kateri škili čez laško mejo.«

Ne mrtev, ampak pogreša se dr. Edvard Dolinšek, gimnazijski profesor v Goriči, ki je 1. 1908. promoviral za doktorja filozofije, ter je bil kot poročnik v rez, pri 47. pp. označen v seznamu izgub št. 24 proglašen za mrtvega in odlikovan z vojaškim zaslužnim križcem 3. vrste z vojno dekoracijo. V seznamu izgub št. 206 se poroča, da je ranjen in da se ga pogreša.

Izdaja konzorcij »Slovenca«.

Dober dovtip Tržačana. Kakor znano, so tržaški iredentovci svojčas postavili spomenik kralju Viktorju Emanuelu. Pravzaprav Verdija, nanj pa napisali ime V(ittore) E(manuele) R(e) D' I(talia); poleg spomenika so vsadili žalujko, ki naj bi pripadala hrepenenju Trsta po odrešitvi. Tako je dobil laški kralj v avstrijskem Trstu spomenik... Pri zadnjih demonstracijah so spomenik zelo poškodovali, črke »Verdi« razbili in žalujko posekali. Nato je oblast spomenik obila z deskami. Nekdo je pa prilepil na deske listič z napisom: »Suddito Austriaco, richiamato!« (»Avstrijski podanik, vpoklican...!«)

Smrtna kosa. V Trstu je umrla gospa Merica Visnjan, soproga c. kr. poštnega kontrolorja v Trstu. — Umrla je v Trstu gospa Marija vdova Suban.

Vojaške zadeve.

Odlikovanja. Vojaški zaslužni križec 3. vrste z vojno dekoracijo je dobil nadporočnik 7. pp. Josip Žigurnigg. Najvišje pohvalno priznanje je dobil poročnik 37. polj. top. p. Miroslav Goršek in poročnik 68. pp. Vekoslav Terček. Zlat zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetlinje je dobil vojaški oskrbovalni nadoficijal Božidar Drašček pri 3. armadnem etapnem poveljstvu. Srebrno hrabrostno svetlinjo 2. vrste je dobil četovodja 9. lov. bat. Rode Anton.

Kako se naj izkazujejo (legitimirajo) civilne osebe.

Zadnje čase se je zgodilo večkrat, da se civilne osebe, ki jih je pozval iz tega ali onega vzroka kak vojaški ali kak drugi varnostni organ, da naj se izkažejo (legitimirajo), temu pozivu niso mogli odzvati, ker niso mogli pokazati nobenega primerne izkaznega (legitimacijskega) dokumenta. Naravno je, da izvirajo iz tega za dotične osebe neprijetne zadržke, ki povzročajo tudi vojaškim oblastvom popolnoma nepotrebne neprijetnosti. Če v mirnih časih morejo pozvati varnostni organi vsakega, da naj se izkaže, tem bolj potrebno je v sedanjih vojnih razmerah, da ima vsakdo vedno pri sebi kak dokument, ki dokazuje njegovo istovetnost. Kdor torej nima izkaznih dokumentov, navedenih v tukajšnjem ukazu z dne 28. junija 1915, dr. zak. št. 21, ki dajo pravico za potovanje čez deželno mejo ali za prestop čez prvo kordonsko črto, in tudi še nima legitimacijske karte, izdane v smislu min. ukaza z dne 10. maja 1867, dr. zak. št. 80, naj si izposluje v lastni prid pri občinskem uradu svojega bivališča potrdilo o svoji istovetnosti. Kdor pa stanuje v ljubljanskem mestu oziroma v kakem kraju, pripadajočem policijskemu okolišu, naj si izposluje pri c. kr. policijskem ravnateljstvu legitimacijsko karto. Za otroke, ki še niso 12 let stari, ni treba potrdila o istovetnosti. Ob tej priliki se pa opominja, da tu omenjena potrdila o istovetnosti nikakor ne zadostujejo za potovanje čez deželno mejo ali čez prvo kordonsko črto (§§ 2.—6. tuk. ukaza z dne 28. junija 1915, dr. zak. št. 21), ampak da je treba za take plembe bivališča vedno v ukazu predpisanih dokumentov.

Slovenski zemljevid Evrope. Merilo 1:4.000.000. Velikost zemljevida 115x86 centimetrov. Cena 2 kroni 40 vinarjev, na platno, zložljiv, žepna oblika 6 kron, na platnu s palicami 6 kron 50 vin. Ta zemljevid nudi najboljši pregled za vse slučaje in potrebe, istodobno bo pa ustrezal tudi za orijentacijo pri zasledovanju vojnih dogodkov na vseh bojiščih. Zaradi velike oblike bo najbolje služil na steni. Izredna natančnost in preglednost sta prvi prednosti tega zemljevida, ima jih v toliki meri kakor noben drug zemljevid Evrope v istem merilu. Ob robu ima specialne zemljevide, posebno izven evropskih delov sveta, ki igrajo v svetovni vojski kako vlogo. Za lažji pregled svetovnega položaja je uvrščen ob robu tudi zemljevid celega sveta. Dobi se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

„Zopetna osvojitve Lvova“.

Zanimivi kinematografski posnetki še danes v „KINO CENTRAL-u“ v deželnem gledališču.

1 steklenica 2 kroni. Ceniki zastoj in franko.

Izkušen in samostojen 1445

Knjižgovodja in korespondent

Išče pol-ali celodnevne službe, najraje v denarnem zavodu ali pri večji trgovski tvrdki. — Prijazne ponudbe pod »Dati-Imeti« na upr. lista.

Zahvala.

Za vse blage dokaze iskrenega sočutja, ki so nam došli ob bridki izgubi našega iskreno ljubljenega sina, brata, strica častitega gospoda

Vinko Buda

bivšega kurata v Otaležu, občinskega starešina itd.

kakor tudi za to-li mnogobrojno spremstvo na zadnji poti izrekamo našo najlepšo, najprisrčnejšo zahvalo.

Zlasti se zahvaljujemo domačemu preč. gosp. dekanu za tolažilne obiske, preč. g. monsignoru Arkotu, Oswaldu, Supinu iz Idrije, vojaškemu tukajšnjemu kuratu ter vsej častiti okoliščanski duhovščini, g. g. uradnikom, občinske-mu starešinstvu, pevskemu zboru za žalostinke, Katoliškemu izobraž. društvu, Marijinima kongregacijama tu in Otaležu ter vsem drugim Cerkljanom-Otalažanom in okoličanom, ki so v tako obilnem številu spremlili nepozabnega pokojnika k večnemu počitku!

Cerkno-Gorjansko, 24. jul. 1915.

1485

Žalujoči ostali.

Odda se takoj

Stanovanje

z 2 sobama, kuhinjo in pritlikami. Tobačna ulica št. 5. Pojasnila daje: Štern, Kreditna banka. 1474

5000 hekto

raznovrstnega starega in novega belega in rdečega

Vina

oddaja po zmernih cenah

Središnja zadruga Hrvat. vinogradnikov Zagreb, Kukovičeva ulica 5.

Stanovanje

obstoječe iz 4 sob s pritlikami in lepim vrtom se odda za avgust v Sp. Šiški št. 79. — Več se izve v pisarni Ivana Kneza, tu. 1449

Kupim v vsaki množini mikano in nemikano

domaće predivo

po najvišji ceni. — Ponudbe na: Ivan N. Adamič, vrvarna, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 31. 1453

Vojaški čevlji

za častnike in moštvo dobe se v vsaki množini v zalogi tovarne

PETER KOZINA & KO. LJUBLJANA

Breg št. 20.

Zahvala.

Za vse v toliki meri izkazano sočutje povodom bridke izgube naše priljubljene hčerke oziroma sestrice, gospodične učiteljice

Rozi Jovan

kakor tudi za darovane vence in mnogoštevilno spremstvo rajnice k večnemu počitku izrekamo prečastiti duhovščini, posebno prečastitemu gosp. župniku Valentinu Zabretu za blagodejna tolažila v boleznih, zlasti pa še ob zadnji uri, in vsem velenjenim sorodnikom, prijateljem in znancem in ostalim udeležencem svojo iskreno zahvalo.

Posebna zahvala velja še blagorodnemu gospodu c. kr. okrajnemu šolskemu nadzorniku Francu Gaberšek, veleč. gosp. duh. svetniku prof. dr. Ivanu Knific, kakor tudi vsem veleč. gospodom iz zavoda sv. Stanislava, gospodičnam učiteljicam in gospodom učiteljem, osobito gospodu vodji Ivanu Bajcu.

Bog bodi vsem obilen plačnik!

V št. Vidu nad Ljubljano, dne 25. julija 1915.

Žalujoči ostali.

1478

Limon-esenca

1 steklenica za 1 krono, odgovarja vsebini desetih limon.

Lekarna Trnkoczy

zraven rotožža v Ljubljani.

Sprejmeta se takoj

2 kontoristini 2

s prakso, zmožni slovenskega in nemškega jezika. Prednost imajo take, ki so večje tudi hrvaščine. — Ponudbe na upravnishvo tega lista pod K. A. 1916/1466.

E 1510/15/6

Dražbeni oklic.

Dne 2. avgusta 1915 dopoldne ob 9. uri se bo prodajalo v Mostah št. 81 iz proste roke različno

1480

špecerijsko blago.

C. kr. okr. sodišče Ljubljana, odd. V., dne 26. julija 1915.

Meblovano stanovanje

2 do 4 sobe in kuhinja se išče za avgust ali september. Ponudbe: Resljeva cesta 10, I. nadst., soba 28. 1482

Vojaščine prost mož, sposoben za pisarno ali kako lahko službo, išče

začasnega mesta.

Naslov pove uprava »Slovenca«. 1484

Kapitelj Križevački v Križevcih, Hrvatsko, potrebuje

izurjenega, izkušenega in energičnega

upravitelja

svojih posestev. Plača po dogovoru. Nastop službe čimprej. Prednost imajo oženjeni praktični katoliki. Prošnje naj se naslove na Kaptol Križevački. 1483